

Fodor Kornél nyolcvannégy éves

„AMIT TENNEM KELLETT, AZZAL ELÉGEDETT VAGYOK, TELJES ÉLETET ÉLTEM”

Juhász Géza

A ma élő idősebb nyomdászneznedék tagjait a szakma szempontjából kétféleképpen lehet jellemezni. Az egyik nem kötődött egy nyomdához, viszont olyan beosztásokban dolgozott, hogy tevékenysége – amely lehetőleg kutatás, új technológia bevezetése stb. – kihatott az egész magyar nyomdaiparra, és meghatározta annak fejlődési irányát és útját. A másik majdnem egész élete, munkássága során egy nyomdához kötődött, ott hozott létre maradandót, tevékenységével hozzájárult a nyomda hírnevének kiteljesedéséhez.

Bármelyik tevékenységről van szó, a magyar nyomdaipar és annak mai nemzedéke hálás lehet ezeknek a ma már idős nyomdászoknak, akik Gutenberg örökségét továbbvitték és lerakták alapjait a jövő nyomdaiparának.

Ha a ma már nyolcvannégy éves *Fodor Kornél*ről ejtünk szót, akkor megtapasztalhatjuk, hogy az említett kétféle tevékenység mellett van egy harmadik út is: amikor valaki úgy hűséges évtizedekig egy nyomdához, hogy közben arra is van ideje, ereje, tudása, hogy az egész iparágat érintő tevékenységekben vegyen eredményesen részt.

Kornél bácsi ilyen „harmadik utas” volt, aki még nyugdíjasként is több mint ötven éve hűségesen szolgálja a Kossuth Nyomdat, de közben különböző területeken (oktatás, szakszervezeti munka, sportirányítás, lapszerkesztés stb.) az egész iparágat érintő munkát is végzett.

Fodor Kornél hatvanöt éve nyomdász, és jövőre hatvanöt éves a szakszervezeti tagsága is. A ma is jó erőben lévő, fiatalos Kornél bácsi annak is köszönheti jó fizikai állapotát, hogy mivel közel laknak a Városligethez, sokat sétál ott, rendszeresen úszik a Széchenyi fürdőben, és hetente két-háromszor kerékpározik a ligetben. „Eleinte húsz kilométert, ma már csak tíz kilométert” – mondja nevetve.

Ez a nagyon egyenes, tiszteletre méltó életút

éleg kanyargósan kezdődött. Erdélyi származású, aki ráadásul Bukarestben született, mivel édesapja akkor ott dolgozott. Később Temesvárra költöztek, itt nőtt fel és itt kezdett kemigráfiát tanulni. Észak-Erdély Magyarországhoz csatolása után 1940-ben átment Kolozsvárra, ahonnan kalandos és sok megpróbáltatással járó út után még az évben Budapestre érkezett. Az akkori nyomdászszakszervezetnek azonnal tagja lett, és az általuk működtetett grafikus körben folytatta a tanulást, emellett több nyomdában is dolgozott. Közben a szüleit is sikerült Pestre hozatnia. Azonban jött a háború, katona lett, majd 1945-ben hadifogságba került, 1948-ban jöhetett haza Szibériából. A szakszervezet kiközvetítette őt a Szikra Nyomdába (előzőleg Pallas, majd később Kossuth) a kemigráfiai részleghez. Innentől életútja egyenes és gazdag. Erről ő maga beszél:

– Az ötvenes évek elején kineveztek a kemigráfia vezetőjének. A nyomdának ez a részlege már harminc éve működött (2005-ben lesz nyolcvanéves), de akkor szinte új fiatal gárdával, a növekvő feladatok elvégzéséhez a reprodukció technikai fejlesztésével új úton indultunk el. Az új igazgató, Lengyel Lajos vezetésével egyre jobb és szebb minőségű könyvgyártásról lett híres a nyomda – amely 1956-ban felvette a Kossuth Nyomda nevet –, és ebben a repró üzemrész jelentős szerepet vállalt. Az akkori fiatal gárdától megköveteltem a pontos, szép munkát. Szigorú voltam – és mivel fehér köpenyben dolgoztam, nagy fehér főnöknek hívtak –, ugyanakkor egy nagy család lettünk, a jól végzett munka után sok időt töltöttünk együtt, kártyáztunk, barokobáltunk, játszottunk. Jól összekovácsolódott a kollektíva, melynek eredményeként az üzemrész 1963-ban kitüntetést kapott, majd a repróüzem ötvenéves évfordulóján a „Kiváló Üzem” címet nyertük el. Közben persze nem állt meg a fejlődés,

a szinte forradalmi technológiai változások döntően befolyásolták a mi munkánkat is. Elmondhatom, hogy lépést tudtunk tartani a technológiával, és továbbra is élen jártunk a minőség terén. Ennek bizonyítéka, hogy a Kossuth Nyomda az évenként megrendezett „Szép könyv versenyen” minden nyomdát megelőzve a legtöbb díjat nyerte el és ugyanakkor az exportra készült könyvek növelték hírnevünket külföldön is. 1970-ben a vállalat vezetősége egyesítette a klisé- és ofset-képsokszorosító területeket, centralizáltuk az addigi két területen folyó munkát. Így jött létre a Kossuth Nyomda Reprodukciós Üzeme. Ennek vezetésével is engem bízott meg a vállalat. Később tovább bővültünk: 1978-ban az ofsetmontírozó és -másoló műhelyeket is a repróüzemhez csatolták. Így, mikor 1983-ban nyugdíjas lettem, akkor már kétszáz fős volt az üzemegység létszáma.

Hogy a Kossuth Nyomdában aktív dolgozóként eltöltött több mint három évtized alatt mi minden másra is futotta erejéből és tudásából, arról nem őt kérdeztem, hanem idézek a Kossuth Nyomda Üzemi Híradójából, amelyben köszöntötték Fodor Kornélt nyolcvanadik születésnapja alkalmából, és többek között a következőket írták:

„Munkabírása példaértékű volt. Vezetői munkája mellett jutott energiája számos egyéb feladat ellátására is. Évtizedeken át elnöke volt az Állami Szakmunkásvizsga Bizottságnak, szervezője és vezetője volt a PMNYE képsokszorosító köre rendezvényeinek, ahol nemcsak neves előadókat hívott meg, hanem ő maga is tartott szakmai előadásokat. A nyomdászszakszervezetben az oktatási bizottság tagja volt, ugyanakkor a Tipográfia TE elnökségi tagja is húsz évig, ahol elsősorban az ijszokkal, röplabdásokkal és kerékpárosokkal foglalkozott. E sportágnak az egyesületen belül nemzetközi hírű sportolói voltak, akikkel sokat járt külföldi versenyekre is. A Kossuth Nyomda szakszervezeti bizottságában évtizedekig a sportügyek felelőse volt, e megbízatása alatt hét sportszakosztállyal büszkélkedhetett a vállalat. A Tolnai Lajos utcai nyomdaipari szakiskolában külső előadóként nyomtatást, képsokszorosítást oktatott, az ország egész területén fiatal tanulók százai úgy emlékeznek rá, mint aki megtanította őket a szakmára. Házon belül a repró üzemegység rendezvényeinek szervezője, rendezője volt, így honosodtak meg a »Búcsú az óvétől« legendássá vált estjei és a minden korosztály épülését szolgáló »Ismerd meg hazádat« elnevezésű országjáró buszkirándulások. Részt vett a nyomda zenekarának létrehozásában, a szerepléseken pedig hegedűsként működött közre.

Fiatalokból megszervezte a repróüzem »Repülj páva« dalárdáját, amely sikerrel szerepelt különböző rendezvényeken. Szervezte és rendezte a felejtethetlen reprómajálisokat és -juniálisokat.»

Így volt teljes Kornál bácsi élete. Nemcsak a nyomdászatért, hanem az emberekért is élni és tenni – ez volt a hitvallása és ezért a magatartásáért szerették és tisztelték a munkatársai, valamint az egész nyomdásztársadalom. Az is meghatározó, hogy vezetésével az üzemegység dolgozói segítették a bölcsődei nevelőnő hirtelen halála miatt árván maradt kislányának neveltetését – anyagiakról, nyaralásról gondoskodva – felnőtte válásáig. Tudjuk, hogy ezt az emberi magatartást nem lehet a nyugdíjas kor elérésével abbahagyni. Hogy mi mindent csinált azóta is? Felkérésre szervezni kezdte a nyomda nyugdíjasklubját, melynek vezetője lett, összetartva azt a nyomdászcsoportot, amelyért egész életében tevékenykedett. Szerkesztette az évenként megjelenő Kossuth-minikönyvet és a szakszervezeti jubilánsok minikönyvét, valamint a nagy jubileumi emlékkönyvet, amely a nyomda történetének 1925 és 2000 közötti háromnegyed évszázadát dolgozza fel, több, mintegy kétezer képpel illusztrálva a fontos eseményeket. Nyugdíjasként tíz éven keresztül szerkesztette a Kossuth Nyomda Üzemi Híradóját.

Ezt a gazdag életutat sok elismerés, kitüntetés is övezte. A sok állami kitüntetés közül megemlíthjük a sportbeli tevékenységéért 1975-ben kapott Sportérdemérem arany fokozatát, valamint az 1984-ben, a Könyvüipari Minisztériumtól kapott Tótfalusi Kis Miklós-díjat.

– Legszebb emlékem – mondotta –, hogy 2002-ben a Tótfalusi Kis Miklós halálának háromszázadik évfordulóján Kolozsvárott rendezett emléknapon szintén Tótfalusi Kis Miklós-díjat kaptam.

Az emléklap szövege szerint Fodor Kornél a magyar nyomdászat kiemelkedő és meghatározó alakja, aki pályafutása során példamutató módon megőrizte, megjelenítette és továbbvitte Tótfalusi Kis Miklós életművét és a több évszázados magyar nyomdász-hagyományok értékeit.

Kornél bácsi beszélgetésünket így fejezte be.

– Székely szülők gyermekeként, egyszerű fiúként szép utat futottam be. Eljutottam Magyarország legkiválóbb nyomdájába, ahol munkatársaimmal együtt tettük a dolgunkat. Amit tennem kellett, azzal elégedett vagyok, teljes életet éltem.

Fodor Kornél kedves feleségével együtt boldogan él VI. kerületi szép lakásukban. Örülnek az utódoknak, a három fiúnak, a négy unokának és a két dédunokának. Még sokáig legyen örömük.